

Het geld raakt op. Met steeds minder Euro's te besteden raken steeds meer burgers in nood. De overheid bezuinigt stevig en trekt zich meer en meer terug uit het maatschappelijk initiatief. Dat heeft ook een gevolg: burgers en middenveld organisaties nemen zelf verantwoordelijkheid en komen met talloze innovatieve oplossingen voor nijpende problemen. De Makkie, een nieuw complementair betaalmiddel uit Amsterdam, draagt bij aan deze oplossingen en pakt direct een hele reeks maatschappelijke problemen aan. Dit betaalmiddel wendt namelijk capaciteiten van de burger/samenleving aan die in de formele economie onbenut blijven. Een korte schets van een veelbelovend lokaal initiatief met internationale potentie:

Samen is het een Makkie

Waar het knelt

In stadsdeel Oost van de gemeente Amsterdam ligt de Indische buurt. Deze buurt behoort tot de Amsterdamse buurten die ten opzichte van het Nieuw Amsterdams Peil (NAP) erg hard achteruit zijn gegaan. De stadsvernieuwingsopgave komt er maar mondjesmaat op gang. Veel allochtonen wonen met grote gezinnen in kleine sociale huurwoningen. Er wonen bovengemiddeld veel mensen met lage inkomens. 40% van alle jongeren in deze buurt groeit op in gezinnen die het moeten redden van een bijstandsuitkering. Het percentage werkzoekenden liegt er ook niet om; de werkloosheid steeg van 9,5% (2007) naar 11% (2010). De sociale cohesie in deze buurt ligt ver onder het Amsterdams gemiddelde. Al deze sociaal-fysieke problemen stapelen zich verder en verder op. De geldkraan van de overheid gaat steeds verder dicht, terwijl ze, geredeneerd vanuit traditionele oplossingen, juist open zou moeten gaan.

De zoektocht naar een integrale oplossing

Buurtbewoners, het stadsdeel, woningcorporaties en andere middenveld organisaties verenigd in de Makassarplein Community hebben samen de handen ineen geslagen om deze buurt structureel te verbeteren. Er is een breed palet aan burgerinitiatieven. Hoe kunnen deze gezamenlijk een duurzame bijdrage leveren aan de buurt en haar bewoners? In een zoektocht naar oplossingen voor de diverse en complexe problemen werd al snel duidelijk dat er een nieuw, ander bindend instrument nodig is om het verschil te kunnen maken en het tekort aan financiële middelen te overbruggen.

Gevonden!

De Makassarpleincommunity ontmoette in november 2010 stichting Qoin. Stichting Qoin ontwerpt, implementeert, ondersteunt en beheert Community Currencies. Geld dus, maar dan anders. Geen euro's, maar geld speciaal ontworpen voor in dit geval de Indische buurt. Geld met het doel om in deze omgeving werkelijk bij te dragen aan kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van zorg en welzijn. Dit lokale alternatief voor de Euro bereikt dit doel doordat zij de bewoners stimuleert om verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar en hen hiervoor beloont. De Makassarplein Community herkende in Qoin en haar complementaire currency programma 'de lijm' voor de vele complexe problemen die zij het hoofd moet bieden. Qoin herkende in de Makassarplein Community een gemeenschap met de sterke wil om zich te ontwikkelen en zich te (re)vitaliseren. Een bijna ideale plek om de krachtige potentie van een community currency te demonstreren.

Naar de ontwerptafel

Samen ontwierpen en introduceerden zij de Makkie. Een ruilmiddel van de buurt voor de buurt. De Makkie is gebaseerd op tijd als kernwaarde. Een halve makkie is een half uur werk, een hele makkie een heel uur werk. Diverse klussen worden aangeboden en gevraagd op een online platform waar vraag en aanbod worden gematcht. Met de Makkie wordt het gedane werk onderling afgerekend.

Tijdens de ontwerpfase van de Makkie werd bepaald dat:

- Met de Makkie inwoners van de Indische buurt worden gestimuleerd om verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar.
- Met de Makkie bewoners een nieuwe vorm van inkomsten kunnen genereren. Hiermee wordt de eigenwaarde vergroot en kwaliteiten (her)ontdekt. Een mogelijke opstap naar de arbeidsmarkt kan zo worden vergemakkelijkt.
- Met de Makkie extra (informeel) budget kan worden gecreëerd voor organisaties. Hiermee kunnen doelstellingen worden gerealiseerd die anders niet op de begroting hadden gepast.
- Met de Makkie een impuls kan worden gegeven aan de lokale bedrijvigheid. Makkies door de ondernemers kunnen worden geaccepteerd voor (een deel van) hun producten en diensten.
- Met de Makkie het traditionele vrijwilligerswerk een frisse impuls krijgt.

En zo werkt het!

Het gebruik van de Makkie zorgt er in de Makassarpleinbuurt voor dat iedereen in de buurt zijn kennis en kunde kan uitwisselen en inzetten tegen een beloning: de Makkie. Gras maaien voor de buurman die net uit het ziekenhuis is, het trappotaal van de woningbouwcorporatie verven, plantsoen en park schoonhouden met prikkeracties, enz. Met een verdiende makkie kunnen andere klussen worden betaald, korting verkregen worden bij een winkel of gratis entree bij zwembad, sportschool, bioscoop of museum. Met de Makkie krijgen bewoners met de kleinste Euro-portemonnee ineens toegang tot sociale en culturele voorzieningen die zij anders niet kunnen betalen. Het sociale netwerk, de toegenomen eigenwaarde en vooral ook levensplezier dat de participatie aan deze voorzieningen brengt, kan gezien worden als een vitale voorwaarde voor sociale cohesie.

Met, van en voor elkaar

Met een Makkie wordt de bewoner van de Makassarpleinbuurt niet alleen aangesproken op de eigen motivatie om iets voor elkaar of voor de buurt over te hebben. Door de beloningsprikkel komen mensen daadwerkelijk in beweging en geven zij met elkaar betekenis aan het woord samenleving. Met elkaar er voor elkaar zijn, samen problemen oplossen en gezamenlijk de potentie van de buurt zichtbaar maken en verder ontwikkelen. De Makkie maakt dat dit sociale kapitaal van onschatbare waarde een waarde krijgt, anders dan de euro maar met lokaal gelijkende mogelijkheden. De Makkie is hiermee een geldkraan die wijder en wijder opengaat naarmate er meer en meer mensen participeren in deze lokale sociale micro-economie. De neerwaartse tendens kan zo worden omgebogen in een opwaartse beweging.

Hiermee is de Makkie een concept met internationale potentie. Community Currencies ontworpen en geïmplementeerd met kennis en kunde zullen gemeentes, wijken en hele regio's uit hun (sociale) isolement halen en saamhorigheid versterken. Zo zal de Euro minder gauw vat krijgen op sterke authentieke gemeenschappen. Zo worden maatschappelijke problemen op een wijze opgelost die voor iedereen kan passen. Samen is het een makkie!